

Hjem > Landdistriktsmidler > 2011 > Optimering af planteproduktionen > **Følg flyvningen af hvedegalmyg**

Følg flyvningen af hvedegalmyg

Landmænd med megen hvededyrkning kan selv sætte feromonfælder op for at følge forekomsten af hvedegalmyg.

Igen i år følges flyvningen af den orange-gule hvedegalmyg via feromonfælder i 70 vinterhvedemarker i Danmark i planteavlskonsulenternes registreringsnet. Fælderne placeres i hvedemarkerne, før fanebladet bliver synligt.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Frøsalget har feromonfælder på lager, så landmænd med megen hvededyrkning kan også sætte fælder op.

Fangsterne kan fra omkring vækststadium 37-39 (fanebladet synligt eller udviklet) følges på siden [varsling/registreringsnet](#). Fælderne aflæses to gange ugentligt.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

I fælderne sidder et duftstof fra den hunlige orange-gule hvedegalmyg, som tillokke de orange-gule hanlige hvedegalmyg. Disse klister til fælden og kan optælles. Fælderne er specifikke og fanger ikke de gule hvedegalmyg, som optræder mindre udbredt end de orange-gule hvedegalmyg i Danmark.

Fælderne er hovedsageligt placeret i hvedemarker med forfrugt hvede, fordi hyppig hvededyrkning fremmer opformeringen. Nogle fælder er dog også placeret i marker uden forfrugt hvede for her at følge flyvningen. Hvedegalmyggene overvintrer i hvedemarker, og ofte findes der derfor flest hvedegalmyg i marker med mange års hvededyrkning. Overligger forekommer, det vil sige, hvis der ikke er gunstige klimatiske betingelser for klækning, så ligger hvedegalmyggene over til næste år - eller næste år igen. I litteraturen angives, at galmyggene kan overlige i op til 12 år, men de fleste klækker inden for få år.

Fælderne er ikke placeret i marker med resistente hvedesorter eller i marker, hvor forfrugten har været en resistent hvedesort. Oakley, Viscount og Conqueror er resistente mod den orange-gule hvedegalmyg. Følgende tidligere dyrkede sorter er også resistente: Skalmeye Robigus og Glasgow.

Feromonfælder kan købes hos [Frøsalget](#) (telefon: 75 38 17 44). Frøsalget oplyser, at de stadig har fælder på lager, så landmænd med meget hvededyrkning kan også selv sætte fælder op. Prisen er 350 kr. pr. sæt (2 fælder).

Bekæmpelse kun aktuel fra begyndende skridning til begyndende blomstring

Larvernes sugning resulterer i skrumpne kerner. Bekæmpelse skal rettes mod de voksne hvedegalmyg, og før larverne søger ind til kerneanlæggene. Hvedegalmyggene kan kun gøre skade fra begyndende skridning til begyndende blomstring. Dette skyldes, at der løbende i planten dannes nogle organiske syrer, som får larverne til at holde op med at suge på kernerne, hvorefter de dør af sult. De resistente sorter indeholder fra starten disse syrer.

Eventuel bekæmpelse skal udføres i tidsrummet begyndende skridning til begyndende blomstring (vækststadium 41-61) for at have effekt, det vil sige inden for cirka en uges tid. Ifølge tyske angivelser er der tilfredsstillende effekt fra og med stadium 39 (fanebladet fuldt udviklet). Vær opmærksom på, at sideskuddene er lidt senere i udviklingen og derfor er modtagelige, selv om hovedskuddene er begyndt at blomstre. Bekæmpelse er kun aktuel, hvis galmyggene flyver i dette korte tidsrum. Med andre ord skal der være et sammenfald mellem et følsomt udviklingsstrin og flyvning af hvedegalmyg. Bekæmpelse ved fuld blomstring og senere er ikke aktuelt.

Galmyggene har de bedste betingelser for flyvning, hvis jorden er fugtig op til skridningen. De har de bedste betingelser for æglægning, hvis det er vindstille og lunt vejr ("grill-vejr") omkring skridning. Aktiviteten er størst om aftenen, hvor lysstyrken falder.

Bekæmpelsestærskel

Fra England angives en bekæmpelsestærskel på 120 hvedegalmyg pr. fælde pr. dag, såfremt hveden samtidig er i vækststadium 41-61 (begyndende skridning til begyndende blomstring). Ved fangst af 30-120 hvedegalmyg pr. dag er det usikkert, om bekæmpelse er rentabelt.

Følgende midler er godkendt til bekæmpelse af hvedegalmyg: Karate 2,5 WG, Cyperb 100 og Mavrik. Der er kun få erfaringer med nedsatte doser. Karate er godkendt med 0,3 liter pr. ha mod hvedegalmyg, men 0,2 liter pr. ha anbefales. Cyperb 100 er godkendt med 0,4 liter pr. ha mod hvedegalmyg, men 0,2 liter pr. ha anbefales. Mavrik er godkendt med 0,1-0,2 liter pr. ha mod hvedegalmyg, og lavere dosis anbefales ikke.

I Oakley og andre resistente sorter er bekæmpelse af hvedegalmyg ikke aktuel.

Vårhvede også modtagelig

Vær også opmærksom på eventuelle angreb i vårhvede, som blomstrer senere.

Billede 1. Hun af orange-gul hvedegalmyg i hvedeaks. Hunnen er ved at gøre klar til at lægge æg med bagkroppen. Foto: Finn Olsen, Sønderjysk Landboforening.

Billede 2. Larver af orange-gule hvedegalmyg på hvedekerner. I den ene kerne kan der skimtes en larve under avnen. Larverne kan findes i aksene omkring de tre første uger af juli. Foto: Finn Olsen, Sønderjysk Landboforening.

Billede 3. Sunde kerner - henholdsvis kerner, der har været angrebet af orange-gule hvedegalmyg (øverst til venstre).

Billede 4. Limplade fra feromonfælde med mange små orange-gule hvedegalmyg. Fælderne tiltrækker kun orange-gule hvedegalmyg, men andre insekter kan tilfældigvis komme til at klistre på fælden som her en enkelt flue.

Billede 5. Feromonfælde til at følge forekomsten af orange-gule hvedegalmyg.

By Rich Haddock